

NYT OM MILJØ & UDVIKLING

September 2009 • Nr. 61

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling er et samarbejde mellem 21 danske miljø- og udviklingsorganisationer. 92-gruppen arbejder for fremme af en bæredygtig udvikling i verden

© Martin Harvey / WWF-Canon

Indhold

Klimatopmøde i New York	2	Helhedstækning efterlyses i skovforhandlingerne	6
EU-udspil risikerer at afspore klimatoget mod København.....	2	Et stort aktiv for dansk miljø- og energipolitik er gået bort.....	7
G20: Ingen bonus til verdens fattigste	3	Arrangementer	9
Klima og miljø står svagt i regeringens finanslovsforslag.....	4		
Regeringen undviger klimaansvar med nyt finanslovsforslag.....	5		
Europaparlamentet må forholde sig til EU's EPA handelsaftaler nu	6		

Klimatopmøde i New York

Af Statsminister Lars Løkke Rasmussen (V)

Der er nu kun lidt over 2 måneder til åbningen af COP15, og derfor er slutspurten sat ind. Det er nu, at alle verdens regeringer skal vise, at der kan sættes handling bag ordene og at den internationale vilje til at nå i mål i København er tilstrækkelig stærk. Og målet er stadig klart for den danske regering: Vi skal lande på en ambitiøs politisk klimaaftale, der lever op til 2-graders målsætningen, og som sikrer mindst en halvering af de globale udledninger i 2050.

”Det er nu, at alle verdens regeringer skal vise, at der kan sættes handling bag ordene og at den internationale vilje til at nå i mål i København er tilstrækkelig stærk.”

Det bliver ikke et nemt efterår. Men jeg tror på, at vi når i mål. Mange lande gør allerede meget på klima- og energiområdet. Den vidtgående omstilling af verdensøkonomien, der er nødvendig for at bekæmpe klimaforandringerne, er i fuld gang med grønne investeringer, fokus på grøn vækst og grønne elementer i mange økonomiske stimuluspakker.

Det er alt sammen godt. Men det er ikke godt nok. Derfor har vi brug for en global aftale, hvor vi højner ambitionsniveauet. Og vi er nødt til at udnytte alle muligheder for at styrke momentum og sikre konkrete resultater.

I en global aftale skal vi have fokus på indsatser for at mindske udledningerne, og for at hjælpe de fattigste lande med deres

tilpasning til de uundgåelige klimaforandringer. På reduktionssiden må de rige lande tage klart lederskab, men vi når ikke målet uden en indsats fra en del af udviklingslandene. Finansieringen af indsatser i udviklingslandene bliver også en meget vigtig del af en aftale.

Det er ikke trivielle emner, vi skal have fundet globale løsninger på. Og vi har kun få måneder tilbage. Alle må bidrage aktivt og konstruktivt. Jeg vil gerne allerede nu takke 92-gruppen og jeres internationale samarbejdspartnere for det arbejde, I gør rundt omkring i verden med at skabe opmærksomhed og påvirke civilsamfund og regeringer til at gøre noget ved klimaproblemet. Kun ved fælles hjælp kan vi løfte denne enorme opgave for Danmark og for verden.

”På reduktionssiden må de rige lande tage klart lederskab, men vi når ikke målet uden en indsats fra en del af udviklingslandene.”

En ambitiøs aftale af den karakter, vi sigter mod, kan kun indgås på højeste politiske niveau. Det er helt nødvendigt med et stærkt politisk engagement fra stats- og regeringschefer, og forhåbentlig vil FN's generalsekretærs klimatopmøde i New York den 22. september styrke dette momentum. Personligt vil jeg på mødet opfordre alle stats- og regeringschefer til at engagere sig med henblik på, at vi sammen kan indgå en ambitiøs aftale i København til december.

EU-udspil risikerer at afspore klimatoget mod København

Af Troels Dam Christensen, koordinator for 92-gruppen

Som statsministeren skriver i dette nyhedsbrev, er slutspurten mod klimatopmødet i København i december sat ind. Det er nu verdens regeringer skal vise politisk vilje, hvis vi skal nå en aftale i København. Og en af de første udfordringer statsministeren må kaste sig over, er at få ændret det udspil til en fremtidig klimafinansiering, som EU Kommissionen udsendte den 10. september.

“Udspillet fra Kommissionen er [...] helt utilstrækkeligt og risikerer at blokere fremdriften mod en ny klimaaftale.”

Udspillet fra Kommissionen er nemlig helt utilstrækkeligt og risikerer at blokere fremdriften mod en ny klimaaftale. For det første lægger Kommissionen op til, at udviklingslandene skal betale en langt større del af udgifterne til at modgå klimaændringerne, end hvad der er rimeligt. For det andet forsøger Kommissionen at løbe fra EU's historiske ansvar, ved kun at inkludere en meget begrænset støtte fra EU til ulandene i forbindelse med en ny klimaaftale. For det tredje respekterer udspillet ikke, at støtten under en ny klimaaftale ikke må tages fra udviklingsbistanden, ligesom udspillet er meget langt fra udviklingslandenes ønsker om en retfærdig og ligeværdig forvaltning

af midlerne under en ny klimaaftale. Kort sagt; det er et helt utilstrækkeligt udspil, Kommissionen er kommet med. Med under tre måneder til klimatopmødet i København, er der absolut ingen tid til et udspil, som risikerer at blokere den nødvendige fremdrift i forhandlingerne.

Derfor må Lars Løkke Rasmussen og hans kollegaer i EU nu gøre alt hvad der står i deres magt for at ændre og forbedre EU Kommissionens udspil, inden det bliver til en samlet EU-position over de kommende uger.

“Derfor må Lars Løkke Rasmussen og hans kollegaer i EU nu gøre alt hvad der står i deres magt for at ændre og forbedre EU Kommissionens udspil.”

Første trin bliver i dag den 17. september hvor Lars Løkke Rasmussen mødes med de andre EU-landes stats- og regeringsledere i Bruxelles. Det er afgørende for muligheden for at indgå en tilstrækkelig og retfærdig klimaaftale i København, at de politiske ledere i EU meget hurtigt viser, at de vil påtage sig en langt større del af ansvaret for en ny klimaaftale, end EU Kommissionen har spillet ud med.

G20: Ingen bonus til verdens fattigste

Af Morten Emil Hansen, politisk rådgiver i Folkekirkens Nødhjælp

Det er præcis et år siden, at den amerikanske investeringsbank Lehman Brothers startede en lavine i den amerikanske finanssektor, som efterfølgende udviklede sig til den værste økonomiske krise siden

1930'erne. Derfor er bank- og finanssektorens forhadte bonusordninger også en toprioritet, når G20-landene i næste weekend mødes i Pittsburgh.

“Mange afrikanske lande er hårdt ramt og har derfor akut behov for økonomisk hjælp udefra.”

Selvom den globale økonomiske krise muligvis er aftagende, er krisen langtfra overstået i nogle af verdens fattigste lande. I Congo har 200.000 og i Zambia en fjerdedel af minearbejderne foreløbig mistet deres job. I Sierra Leone risikerer 12 procent af befolkningen at blive kastet ud i fattigdom og sult. Samlet set vil Afrika miste eksportindtægter for omkring 251 milliarder dollars i 2009 og et tilsvarende beløb til næste år. Mange afrikanske lande er hårdt ramt og har derfor akut behov for økonomisk hjælp udefra.

Da G20-landene mødtes i april måned, blev man enige om en gigantisk hjælpepakke. Men kun 50 milliarder dollars – eller mindre end fem procent af hjælpepakken - gik til de mindst udviklede lande. Dette skal ses i forhold til de omkring 18 billioner dollars, som verdens rigeste økonomier efterhånden har investeret i den finansielle sektor, svarende til trehundrede og tres gange mere

end hjælpepakken til verdens fattigste. Samtidig skrider det meget langsomt fremad med finansieringen. Ind til videre er det nemlig kun lykkedes at finde omkring halvdelen af finansieringen til de mindst udviklede lande.

“ Desværre er der intet, som tyder på, at [...] G20-mødet i Pittsburgh vil medbringe nye bonuschecks til verdens fattigste.”

Alt imens forsætter de negative fremtidsudsigter. De udenlandske investeringer til udviklingslandene forventes at falde med 30 procent i 2009. Fra mange EU-lande forlyder det, at udviklingsbistanden vil blive udsat for kraftige nedskæringer både i 2009 og 2010. Og antallet af fattige forventes at stige med mellem 105-145 millioner mennesker inden årets udgang. Desværre er der intet som tyder på, at stats- og regeringscheferne på G20-mødet i Pittsburgh vil medbringe nye bonuschecks til verdens fattigste.

Klima og miljø står svagt i regeringens finanslovsforslag

Af Christian Ege, formand, Det Økologiske Råd

Regeringen har i finanslovsforslaget fremrykket en række offentlige investeringer, bl.a. på folkeskole, ældre- og hospitalsområdet. Men det fremgår ikke, at man vil benytte chancen til at integrere energi- og klimahensyn i disse investeringer. Det er ellers en oplagt chance, både når der skal bygges nyt, og når eksisterende offentlige bygninger skal renoveres.

Offentlige bygninger skal bringes op på en lavenergi-standard, og det eneste rigtige er at gøre det, når man alligevel bygger eller renoverer. Samme forsømmelse så vi i kommuneaftalen fra juni, hvor man også aftalte en øget ramme for anlægsinvesteringer – til nybyggeri og renovering – uden

direkte at fastslå, at der skal ske energirenovering i samme ombæring.

“ Finanslovsforslaget føjer sig til rækken af forspildte muligheder for at integrere miljø- og klimahensyn i den økonomiske politik.”

Da finansministeren præsenterede finanslovsforslaget i en pressemeddelelse d. 31. august, var eneste omtale af miljø og natur en henvisning til regeringens Grøn Vækst udspil fra april. Men dette udspil var slet ikke det store spring fremad, som regeringen havde annonceret – tværtimod vil regeringens initiativer ikke kunne bringe Danmark til at leve op til kravene i EU's

vandrammedirektiv. Herudover gentog man blot aftalerne på trafikområdet fra det store trafikforlig i januar.

“ Der er brug for omfattende initiativer til fremme af langsigtet energirenovring af såvel private som offentlige bygninger.”

Finanslovsforslaget følger sig til rækken af forspildte muligheder for at integrere miljø- og klimahensyn i den økonomiske politik – på samme måde som da man i forårspakken afsatte 1,5 mia. kr. til renoveringspuljen uden at målrette det imod gennemgribende energirenovring.

Regeringen undviger klimaansvar med nyt finanslovsforslag

Af Nils Brøgger Jakobsen, Kampagnekoordinator og Marc Woodall, Politikassistent, Mellempøkeligt Samvirke.

Regeringens finanslovsudspil for 2010 viser, at de store ord om at bekæmpe klimaforandringer ikke bakkes op af handling og regeringen bruger allerede bevilgede bi-standskroner til at afbetale Danmarks klimagæld til verdens fattige.

“Finansiering af tilpasning til klimaforandringerne skal finansieres af de lande, som bærer ansvaret for dem og ikke af de lande, som rammes af dem.”

I finanslovsudspillet forøges regeringens klimapulje fra 189,8 millioner i 2009 til 285 millioner i 2010. Dette er en minimal stigning i forhold til de behov der er. Klimapuljen skal bl.a. bruges til at hjælpe udviklingslandene med at tilpasse sig klimaforandringerne – klimaforandringer som de rige lande bærer ansvaret for. Finansiering af tilpasning til klimaforandringerne skal finansieres af de lande, som bærer ansvaret for dem og ikke af de lande, som rammes af dem.

Stigningen i klimapuljen finansieres via en beskæring af den nuværende bilaterale udviklingsbistand, hvilket betyder, at udviklingslandene ikke får flere midler, men

Der er brug for omfattende initiativer til fremme af langsigtet energirenovring af såvel private som offentlige bygninger. Det ville kunne medvirke til at opfylde Danmarks forpligtelser på klimaområdet og samtidig skabe jobs.

Endelig er det skuffende, at der ikke er afsat penge til det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP) i 2011 og frem.

Se også *Det Økologiske Råds udtalelse om kommunaftalen fra juni og om Grøn Vækst* <http://www.ecocouncil.dk>

faktisk skal betale for de nye tilførsler. Dette kan kun betegnes som at give med den ene hånd og tage med den anden.

Det er langt fra tilfredsstillende, at regeringen endnu engang underminerer bistanden og omfordeler allerede eksisterende midler i stedet for at tilføje de nye og ekstra midler, der så desperat er brug for at kunne håndtere konsekvenserne af klimaforandringerne.

“Det er langt fra tilfredsstillende, at regeringen endnu engang underminerer bistanden [...]”

UNDP og EU Kommissionen har beregnet, at de rige landes klimagæld skal kulminere i en betaling på \$182 mia. om året fra 2020. MS vurderer på baggrund af en beregning af historisk udledning af drivhusgasser, at Danmark skal betale 6 mia. kr. om året. For at nå op i den størrelsesorden kræver det et langt større engagement fra regeringen og en større erkendelse af Danmarks klimaansvar og klimagæld til verdens fattige. Hvis ikke de rige landes klimagæld til verdens fattige tages alvorligt, bliver der ingen klimaaftale i København.

Europaparlamentet må forholde sig til EU's EPA handelsaftaler nu

Af Helle Løvtø Severinsen, Tematisk koordinator, Trade Justice, MS

En af de første ting de nyvalgte europaparlamentarikere bør forholde sig til i deres nye embede, er de økonomiske partnerskabsaftaler (EPA), som EU er ved at indgå med de såkaldte AVS-udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavsregionen. Aftalerne skulle være skrevet under 31. december 2007, men ligger stadig til forhandling. Det gør de, fordi de er komplicerede og kontroversielle.

"[...] lande i EU og f.eks. Afrika har helt forskellige udgangspunkter, når de skal boltre sig på det kommende åbne marked, og det medfører ulige konkurrence."

Et hovedproblem, som fremhæves af udviklingslandene, er uligheden mellem de to regioner. Aftalerne er betinget af gensidighed, dvs. alle parter skal underlægges samme regler. Men lande i EU og f.eks. Afrika har helt forskellige udgangspunkter, når de skal boltre sig på det kommende åbne marked, og det medfører ulige konkurrence.

EU's landbrugsstøtte er et oplagt eksempel på ulige udgangspunkter, som rammer de fattigste lande hårdest. Men også EU's pres for at få andre emner som serviceydelse,

intellektuelle ejendomsrettigheder, investeringer, offentlige indkøb og konkurrence ind i aftalerne er problematisk.

Udviklingslandenes bekymringer deles af danske og europæiske organisationer, der derfor sammen har sat sig for at informere de nye europaparlamentarikere om EPA'erne, inden de skal tage stilling til dem i parlamentet. Målet er at gøre det svære stof tilgængeligt, for det er afgørende, at MEP'erne forstår problemstillingerne fra AVS-landenes side. De stritter ikke imod i forhandlingerne blot for at være på tværs, men fordi der er alvorlige konsekvenser, som går stik imod de udviklingsmålsætninger, som EU selv har opsat for aftalerne.

" Så det er nu, de nye europaparlamentsmedlemmer skal [...] sætte sig ordentligt ind i sagen, inden der skal stemmes i Europaparlamentet."

Så det er nu, de nye europaparlamentsmedlemmer skal løbe stærkt, hvis de skal nå at sætte sig ordentligt ind i sagen, inden der skal stemmes i Europaparlamentet. Deres stemme vil være afgørende for udviklingslandene.

Helhedstænkning efterlyses i skovforhandlingerne

Af Rebecca Bolt Ettlinger, Nepenthes

Som skovorganisation må man nogle gange undre sig over klimaforhandlernes tilgang til skov. Den helhedstænkning, som vi og mange andre har erfaret, er nødvendig for at

sikre langsigtet skovbevaring, mangler ofte i forhandlingerne under klimakonventionen. Desværre er hverken EU eller Danmark særligt fremme i skoene for at sikre, at vi

får en virkelig effektiv skovbevarelsesmekanisme i en ny klimaaftale.

“Den helhedstænkning, som [...] er nødvendig for at sikre langsigtet skovbevaring, mangler ofte i forhandlingerne under klimakonventionen.”

Der er brug for, at ikke mindst EU går i spidsen for en mere helhedspræget tankegang. Herunder at de rige lande ikke blot skal hjælpe ved at finansiere skovtiltag i ulande men også ved at ændre på hjemlige politikker, så de ikke aftager ikke-bæredygtige tømmerprodukter eller varer, hvor en stigende efterspørgsel betyder, at skove konverteres til landbrug.

EU må også holde fast i, at fokus for forhandlingerne skal være begrænsning af emissioner fra afskovning – og ikke på alskens andre aktiviteter i skovsektoren. Det er klart, at mange lande under klimaforhandlingerne ser muligheder for at få støtte til tømmer- eller oliepalmeplantager eller til uspecificeret "bæredygtig" skovdrift. Derfor er det lande som Danmark, uden direkte interesse i spillet, der skal sørge for en mekanisme, der beskytter klimaet bedst

muligt, og som samtidig bekæmper fattigdom og bevarer biodiversitet.

“Det er simpelthen spild af skatteborgernes penge at subsidiere plantager, hvis man i stedet kunne bevare oprindelig skov [...].”

I et svar på et spørgsmål fra SF har klimaministeren forsikret, at Danmarks fokus netop er på at bremse afskovningen. Men i samme åndedrag forklarer hun, at etablering af plantager kan være et skridt på vejen dertil, og derfor måske vil indgå som element i den kommende aftale. Her går Danmark i fælden og glemmer det overordnede mål. Plantager kan rigtig nok levere tømmer og dermed reducere presset på de oprindelige skove. Men skovmekanismen skal først og fremmest belønne bevaring af skov. Det er simpelthen spild af skatteborgernes penge at subsidiere plantager, hvis man i stedet kunne bevare oprindelig skov, som oven i købet er mere robust overfor klimaforandringerne.

Derfor efterlyses politikere med vision til helhedstænkning, så vi kan få en aftale, der gavner skovene og klimaet mest muligt.

Et stort aktiv for dansk miljø- og energipolitik er gået bort

Af Christian Ege, formand, Det Økologiske Råd

Med Svend Aukens død har Danmark mistet en af de store kapaciteter bl.a. inden for klima-, energi- og miljøpolitik – både på den hjemlige og den globale scene. Man kan spørge mange af de toneangivende personer inden for global miljø- og klimapolitik, og de vil udtrykke stor respekt for Svend Aukens indsats.

Aukens tid som miljø- og energiminister var på flere måder banebrydende: Han fik samtænkt energi-, klima- og miljøpolitik og til fulde udnyttet de synergier, der lå i både at være miljø- og energiminister.

“Han skabte stor respekt om Danmark og var med til at få betydningsfulde resultater igennem, bl.a. Kyoto-aftalen [...].”

Han skabte stor respekt om Danmark og var med til at få betydningsfulde resultater igennem, bl.a. Kyoto-aftalen om begrænsning af klimagasudslip.

Han fik et godt samspil med de økonomiske ministre, fik udviklet brugen af økonomiske virkemidler i miljø- og energipolitikken og medvirkede bl.a. til gennemførelse af grøn-

ne skattereformer, strategisk miljøvurdering af lovforslag, af finansloven m.v.

Han gennemførte en omfattende satsning på vedvarende energi og energibesparelser, som bl.a. muliggjorde det danske vindmølleeventyr. Også i forhold til landbrug, vandmiljø og natur skete der store fremskridt, herunder Vandmiljøplan 2, som – selv om den langt fra løste problemerne – fik introduceret langt mere konkrete virkemidler end de tidligere planer.

"[...] de sidste 2 år har VK-regeringen genoptaget en del af de initiativer, som Svend Auken iværksatte – og dermed de-facto anerkendt hans indsats."

Han forstod, at aktive græsrodder er vigtige, også selv om de kan være kritiske over for regeringens politik. Det udmøntede sig bl.a. i oprettelsen af den Grønne Fond. Det kendetegner store politikere – når de kan tåle og endda påskønne konstruktiv kritik.

Mange af disse tiltag blev brutalt stoppet ved regeringsskiftet i 2001, men de sidste 2 år har VK-regeringen genoptaget en del af de initiativer, som Svend Auken iværksatte – og dermed de-facto anerkendt hans indsats.

Svend Auken vil blive husket og savnet i dansk miljøpolitik.

ARRANGEMENTER

23. september
Kl. 19.30 – 21.00
Verdenskulturcentret (i caféen)
Nørre Allé 7, 2200 København N
- ”Fortællinger fra Bangladesh”**
U-landsforeningen Svalerne præsenterer beretninger om livet for de allerfattigste i Bangladesh, samt om lokale NGO’ers arbejde i landet.
Pris: Gratis adgang og tilmelding er ikke nødvendig.
Læs mere på: <http://www.svalerne.dk/article/articlestatic/96/1/54/>
24. september
Kl. 13.00 – 16.30
Forskerparken 10
5230 Odense M
- Energibesparelser i bygninger er både klima forretning**
Seminarer afholdes af Det Økologiske Råd og MiljøForum Fyn
Tilmelding og program: <http://www.mf-fyn.dk/Arrangementer.aspx>
Pris: Gratis
8. oktober
Kl. 13.00 – 16.00
Roskilde Universitetscenter
Auditoriet ”Biografen” i bygn. 41.1
- EU’s kemikalielovgivning REACH – Hvor står vi i dag?**
Program og tilmelding kan ske på: Det Økologiske Råd: www.ecocouncil.dk
eller ved at kontakte Susanne Bruun Jakobsen på: susanne@ecocouncil.dk
eller tlf.: 33 18 19 34
23. oktober
Kl. 9.00 – 17.00
Eigtveds Pakhus
Asiatisk Plads 2G, 1448 Copenhagen
- Extractive Industries: Unleashing Potentials – Respecting People and Environment**
IBIS afholder arrangementet og program og yderligere information kan findes på: <http://www.ibis.dk/extractiveindustries>
Tilmelding og spørgsmål: kontakt Sarah Kristine Johansen på: skj@ibis.dk
eller tel.: +45 35 200 536
26. oktober
Kl. 13.00 – 16.00
Fællessalen på Christiansborg
- Hvordan sikres danske interesser i EU’s nye bygningsdirektiv?**
Seminarer afholdes af Det Økologiske Råd, DI-byggematerialer, Rockwool, Danfoss og VELUX afholder seminarer.
Pris: Gratis, men tilmeldinger modtages til: soeren@ecocouncil.dk
Program vil snarest være at finde på: www.ecocouncil.dk
10. november
Kl. 13.00 – 15.00
University of Aalborg
Fibigerstræde 13
- Climate and Energy – how to create a win-win**
Presentation by Christian Ege, Chairman of The Ecological Council.
Further information will be available at: www.byenergimiljo.aau.dk

2. tirsdag i måneden
kl. 17.00-19.00
Hvor: En cafe i København
(Se: www.greendrinks.org.)

Green Drinks København

I over 300 byer verden over mødes folk med interesse for miljø til en månedlig uformel komsammen kaldet Green Drinks. Hensigten er at skabe netværk på tværs af NGO'er, industri, universiteter og andre med interesse for miljø, bæredygtighed og CSR. Mange mennesker har på denne måde udvekslet erfaringer, fundet jobs, skabt netværk, m.v.

Pris: Gratis, men tilmelding modtages gerne: greendrinks.cph@gmail.com

Yderligere oplysninger: Kontakt Anders Knudsen: 2239 0103

Øko-kalenderen på Øko-info

Nyt om grønne og økologiske arrangementer fra hele landet på:

www.eco-info.dk

Redaktion

Dette nummer af nyhedsbrevet er redigeret af Troels Dam Christensen, 92-gruppen og Lisbeth Schlottmann Larsen, WWF Verdensnaturfonden

Tidligere numre kan ses på

www.92grp.dk

Ønsker du at til- eller afmelde nyhedsbrevet, send en mail til:

92-gruppens_nyhedsbrev@wwf.dk

92-gruppen

c/o Care Danmark
Nørrebrogade 68 B

2200 København N

T 35 24 50 90

E 92grp@92grp.dk